

Language

Pozývame Vás

na interdisciplinárnu
konferenciu

Prostriedky tvorenia
sociálnej reality

jazyk – diskriminácia – spoločnosť

conference

21. – 22. 10. 2021

Pálffyho palác, Zámocká ulica 47
Bratislava

Oddelenie sociálnej lingvistiky
Jazykovedný ústav Ľ. Štúra
Slovenská akadémia vied

Zámer podujatia

Cielom konferencie je vytvoriť priestor na diskusiu o otázkach, ktoré sa týkajú participácie jazyka na tvorení sociálnej reality, na vytváraní sociálnych a intersubjektívnych vzťahov s osobitným zreteľom na porušovanie rovnosti, ľudských práv a slobôd.

Zámerom je prepojiť výskumy stredoeurópskeho regiónu, najmä krajín V4, a prispieť do medzinárodného sociovedeckého diskurzu, ktorého úlohou je identifikácia diskriminačných praktík v spoločnosti a hľadanie spôsobov ich tlmenia.

Ideové východiská

Na základe vlastných výskumov chápeme diskrimináciu ako vzťah dvoch subjektov (individuálnych či kolektívnych), v ktorom dochádza k narúšaniu ontologickej a axiologickej istoty a ktorý možno sledovať v troch rovinách. V rovine poškodzujúceho rozlišovania, nerovnakého zaobchádzania a znevýhodňovania istej osoby alebo skupiny osôb. Jazyk vystupuje nielen v úlohe nástroja a prostriedku diskriminácie, ale aj ako diskriminačný dôvod.

Plenárni prednášajúci

Marián Sloboda, Ph.D
Filozofická fakulta
Karlova univerzita

Česko

Maďarsko

Dr. habil. Csilla Bartha
Jazykovedný ústav
Výskumná sieť Loránda Eötvösa

Dr. Mikołaj Winiewski
Fakulta psychológie
Varšavská univerzita

Poľsko

Slovensko

doc. PhDr. Andrej Findor, PhD.
Fakulta sociálnych a ekonomických vied
Univerzita Komenského v Bratislave

Tematická náplň

Vzhľadom na závislostný vzťah medzi diskrimináciou ako sociálnym javom a jej rozličnými prejavmi (inštrumentalizáciami) v jazyku a verbálnom správaní, je náš výskumný terén široký a bez vopred daných obmedzení. Hľadáme nielen podstatu diskriminácie, ale aj rozličné súvislosti, ktoré ju sprevádzajú, predchádzajú jej alebo do nej ústia. Všeobecné tematické dimenzie konferencie sú rámcované otázkami, napr.:

- Ako chápeme diskrimináciu a jej prejavy v jazyku a v spoločnosti?
- Do akej miery je naša (slovenská, maďarská, poľská, česká) spoločnosť citlivá na prejavy diskriminácie, špeciálne na prejavy diskriminácie v jazyku?
- Existujú prototypické situácie, ktoré vedú k diskriminácii?
- Sú tieto situácie viac univerzálne alebo skôr špecifické pre určité sociálne prostredie?
- Čím je diskriminácia motivovaná?
- Aký podiel na diskriminácii majú jazykové stereotypy a predsudky?
- Čo bráni presadeniu antidiskriminačných praktík?
- Je možné eliminovať (jazykové) diskriminačné praktiky úplne?
- Je pozitívna diskriminácia chápaná ako pozitívny jav?
- Existuje autodiskriminácia?
- Ako je možné uvažovať o inštrumentalizácii vo vzťahu k diskriminácii?
- Ako a prečo dochádza k diskriminácii prostredníctvom jazyka?
- Kedy je jazyk dôvodom diskriminácie?
- Ako je diskriminácia definovaná v legislatívnom rámci jednotlivých krajín?
- Má jazyková legislatíva vplyv na existujúce diskriminačné praktiky?

Interdisciplinárny charakter podujatia

Na konferencii uvítame príspevky, ktoré reagujú na tieto, ale aj na ďalšie otázky súvisiace s diskrimináciou a jej inštrumentalizáciou. Preferujeme pestrosť hľadísk, názorov a postojov a zastúpenie viacerých vedných oblastí, ako je napr. sociolingvistika, jazyková politika, jazykové plánovanie, jazykový manažment, pragmalingvistika, textová lingvistika, etnolingvistika, jazyková krajina, kognitívna lingvistika, ale aj etika, sociológia, antropológia, kulturológia, sociálna psychológia, filozofia, kognitívna semiotika a iné.

Vedecký výbor konferencie

doc. Mgr. Alena Bohunická, PhD

Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

Mgr. Barbara Lášticová, PhD.

Ústav výskumu sociálnej komunikácie, Slovenská akadémia vied

PhDr. Lucia Molnár Satinská, PhD.

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra, Slovenská akadémia vied

Mgr. Jaroslava Rusinková, PhD.

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra, Slovenská akadémia vied

Prezentácia a forma písomných príspevkov

Rokovacie jazyky na konferencii: angličtina, čeština a slovenčina
Simultánne tlmočenie bude zabezpečené v angličtine a slovenčine.

Jazyk odovzdaného príspevku: anglický jazyk
Príspevky budú po posúdení recenzentkami publikované v špeciálnom čísle
Jazykovedného časopisu, ktorý je indexovaný v databázach Elsevier – SCOPUS, De Gruyter – IBZ a ďalších, v roku 2022.

Registrácia a konferenčný poplatok

Registráciu na podujatie očakávame elektronicky do **15. februára 2021**
na adrese socioling @ juls.savba.sk

Registračný formulár pre aktívnych aj pasívnych účastníkov konferencie je
dostupný na webovej adrese konferencie

https://www.juls.savba.sk/proj_diskriminacna.html

Konferenčný poplatok: 140 €

Konferenčný poplatok zahŕňa prenájom konferenčných priestorov, tlmočenie, kávové
prestávky a ďalšie základné konferenčné náklady.

V konferenčnom poplatku nie sú zahrnuté náklady na ubytovanie, dopravu či stravu.
(Bližšie informácie ohľadom platby za konferenčný poplatok poskytneme neskôr.)

Organizačný kontext podujatia

Konferencia je vyústením grantového projektu VEGA č. 2/0014/19
Diskriminačná inštrumentalizácia jazyka, ktorý je zameraný na opis jazyka ako
nástroja a prostriedku diskriminácie, na jeho vysvetlenie v kontexte
navodzovania a reprodukcie sociálnych vzťahov a na vyvodenie záverov na
podporu antidiskriminačných aktivít.

Organizačný tím konferencie

PhDr. Perla Bartalošová, PhD.
Mgr. Jaroslava Rusinková, PhD.
PhDr. Lucia Molnár Satinská, PhD.
Mgr. Roman Soóky
Mgr. Jana Wachtarczyková, PhD.

Dôležité dátumy

Termín zaslania abstraktu: **15. február 2021**

Oznámenie o prijatí: **15. marec 2021**

Platba konferenčného poplatku: **31. august 2021**

Konferencia: **21. – 22. október 2021**

Termín zaslania finálnych príspevkov: **15. december 2021**